

УДК 351.77+355.257.5+364.048.6

Я. Ф. Радши,
доктор наук з державного управління, професор,
Національна академія державного управління при Президентові України
О. М. Соколова,
здобувач кафедри управління охороною суспільного здоров'я,
Національна академія державного управління при Президентові України

МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ЩО ПОСТРАЖДАЛИ В РЕЗУЛЬТАТІ БОЙОВИХ ДІЙ (ДО ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ)

Ja. Radysh,
PhD in Public Administration, Professor, National Academy of Public Administration at the President of Ukraine
O. Sokolova,
candidate for a degree, National Academy of Public Administration at President of Ukraine

MEDICAL REHABILITATION OF THE UKRAINIAN SERVICEMEN HAVING SUFFERED AS A RESULT OF THE BATTLES (AS REGARD TO THE PROBLEM OF THE GOVERNMENT CONTROL OF THE SYSTEM OF THE SANATORIUM AND HEALTH RESORT PROVISION OF THE SERVICEMEN OF THE UKRAINIAN ARMED FORCES)

У статті висвітлюються результати дослідження авторів щодо доцільності створення на базі клінічного санаторію "Авангард" Центру медичної допомоги та реабілітації українських військовослужбовців, постраждалих від опіків під час проведення антитерористичної операції (далі – АТО) на Сході України.

The article highlights the results of the authors' researches concerning the appropriateness of establishment at the premises of the clinical sanatorium "Avangard" the Center of medical aid and rehabilitation of the Ukrainian servicemen having suffered from burns when carrying out antiterrorist operation (further – ATO) in eastern Ukraine.

Ключові слова: медична реабілітація, військовослужбовці, опіки, клінічний санаторій "Авангард", Центр медичної реабілітації, антитерористична операція.

Key words: medical rehabilitation, servicemen, burns, clinical sanatorium "Avanguard", Center of medical rehabilitation, antiterrorist operation.

Єдина краса, яку я знаю — здоров'я
Й.В. Гете

ВСТУП

Здоров'я населення як один з найважливіших показників якості людського розвитку виступає базо-

вою складовою людського потенціалу і водночас є важливим фактором створення суспільного добробуту шляхом прямого та опосередкованого впливу

на соціальні та економічні складові життєдіяльності людини. Здоров'я є тією найголовнішою властивістю, без збереження і відтворення якої населення не може реалізувати свої потенції й можливості в економічній та інших сферах життя.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Реалії сьогодення свідчать про особливу актуальність в Україні проблем забезпечення та реалізації прав, свобод і законних інтересів людини [5]. Значною мірою це стосується і сфери охорони здоров'я громадян, особливо сьогодні, коли частина громадян України потребує серйозного лікування та реабілітації внаслідок отриманих вогнепальних поранень під час проведення АТО.

Однак, як стверджує М.В. Шапран, на сьогодні не вдається задіяти досить потужний потенціал розвитку курортно-оздоровчих територій України з належною ефективністю і забезпечити високу якість курортно-оздоровчих послуг при зростаючих темпах і масштабах санаторно-курортного оздоровлення із за того, що [6]:

- не вироблено чіткої державної політики та стратегії розвитку курортно-оздоровчих територій;

- не здобула правового і нормативного врегулювання низка питань, що стосуються функціонування курортно-оздоровчих територій, у тому числі роздержавлення нерентабельних і таких, що не працюють, санаторно-курортних закладів, порядок оголошення природних територій курортами державного і місцевого значення, раціональне використання й охорона природних лікувальних ресурсів, залучення інвестицій у розвиток курортно-оздоровчих територій, управління соціально-економічними процесами розвитку курортно-оздоровчих територій на регіональному і місцевому рівні;

- відсутні ефективні механізми державного управління раціональним використанням, охороною і відтворенням природних лікувальних ресурсів, комплексним розвитком курортно-оздоровчих територій;

- не сформовано єдину інформаційну систему (банк даних) щодо курортів, найважливіших показників їх розвитку, інвестиційних пропозицій, конкурентного середовища, інноваційних проектів, стратегій просування курортного продукту на ринки курортних послуг;

- відсутні уніфіковані механізми акредитації та сертифікації закладів інфраструктури курортів, екологічної сертифікації відповідності курортних послуг, атестації спеціалістів курортної справи;

- відсутня управлінська вертикаль у курортно-рекреаційній сфері;

- не створено єдину систему управління курортно-рекреаційним комплексом.

У контексті викладеного вище, на сьогоднішній день особливо актуальним є розробка механізмів державного регулювання реформування системи охорони здоров'я України (рис. 1) та системи санаторно-курортного забезпечення громадян держави.

На думку авторів, у першу чергу доцільно основну увагу приділити створенню в державі Центру медичної реабілітації військовослужбовців, які отримали поранення під час проведення АТО на Сході України.

Як свідчить системний аналіз опрацьованих автором джерел літератури [1; 2; 4] та значний власний практичний досвід з медичної реабілітації військовослужбовців, діяльність санаторно-курортних установ дає можливість досягати високої ефективності у збереженні і відновленні здоров'я військовослужбовців Збройних Сил — одного з найважливіших елементів національної безпеки України.

Однак цілісної і деталізованої наукової розробки проблеми державного управління реабілітацією українських військовиків, які отримали вогнепальні учасників антитерористичних операцій, координаційною радою поранення під час проведення АТО автором не виявлено. Слід, правда, наголосити на тому, що автору відома переписка між клінічним санаторієм "Авангард" закритого акціонерного товариства лікувально-профілактичних закладів профспілок України "Укрпрофоздоровниця" та МОЗ України, Військово-медичним департаментом МО України, Військово-медичним управлінням Служби безпеки України, Державною службою України у справах ветеранів та учасників антитерористичних операцій, координаційною радою волонтерів при МО України та Генеральним директором Укроборонлізінгу щодо медичної реабілітації постраждалих від опіків, отриманих під час проведення АТО на базі ДП "Клінічний санаторій "Авангард" ЗАТ "Укрпрофоздоровниця".

Автори мали також можливість ознайомитися з листом головного комбустіолога МОЗ України проф. Г.П. Козинця та "Алгоритмом надання медичної та реабілітаційної допомоги учасникам АТО", який підготували фахівці Центру медичної реабілітації та медико-соціальної експертизи спільно з кафедрою медичної реабілітації та медико-соціальної експертизи Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Аналіз першої групи листів і розмова одного з авторів даної публікації з головним лікарем санаторію "Авангард" свідчать про те, що за 19 років функціонування реабілітаційного відділення даної оздоровниці на її базі пройшли реабілітацію понад 7000 пацієнтів у тому числі й учасники Майдану та АТО.

Основними медичними показаннями для направлення постраждалих до реабілітаційного відділення санаторію "Авангард" є такі:

- опікові контрактури і деформації будь-якої локалізації впродовж 1,5 року після опіку;

- післяопікові рубці, які досягають та самостійно загоюються, ділянки опіків II-Б ступеню не в зоні суглобів (впродовж першого року після загоювання опікових ран);

- досягаючі ділянки вільної пересадки шкіри, не в зоні суглобів (впродовж першого року після пересадки шкіри);

Примітка: БАЦ — базовий амбулаторний центр; КДП — консультативно-діагностична поліклініка; ЛА — лікарські амбулаторії; ЛПЗ — лікувально-профілактичні заклади; ФАП — фельдшерсько-акушерські пункти.

Рис. 1. Механізми державного регулювання реформування системи охорони здоров'я в Україні

Джерело: [3].

— гіпертрофічні та колоїдні рубці після оперативного лікування або самостійного загоювання опікових ран (впродовж перших 1,5 років після загоєння);

— перенесені термічні ураження дихальних шляхів (інгаляційні ураження) — впродовж першого року після опіку;

— перенесені опікові пневмонії (впродовж першого року після ураження);

— післяопікові міокардити (впродовж першого року).

Для успішного лікування в реабілітаційному відділенні оздоровниці "Авангард" використовуються всі види бальнеотерапії, апаратної фізіотерапії, лікувальної фізкультури (ЛФК), масажу, біорезонансної стимуляції, озокеритотерапії, пневмопресингтерапії, гіпресингтерапії, гідрокінезотерапії, дієтотерапії, фітотерапії, синглетно-кисневої терапії, кріотерапії, екстракорпорального очищення крові (плазмофоре-зу), знімної іммобілізації тощо. А унікальні слабо радонові джерела, якими володіє санаторій, аналогів яким в Україні немає, як стверджує керівник даного лікувально-профілактичного закладу, забезпечують надзвичайно ефективний лікувальний ефект при залишкових ранах, отриманих внаслідок опікової травми.

До викладеного вище додамо, що розкішний дендропарк, картинна галерея, чуйне відношення медичного персоналу, родинний затишок у спальних корпусах, якісне харчування, різноманітні спортивно-оздоровчі заходи суттєво покращують психоемоційний стан і настрої відпочиваючих [4].

Аналіз двох документів з другої групи переписки свідчить про те, що в клінічному санаторії "Авангард" вміють і можуть надавати якісні реабілітаційні послуги постраждалим, які отримали опікові травми. Окрім того, кваліфікаційний рівень лікарів даної оздоровниці дозволяє проводити удосконалення лікарів-реабілітологів центрального військового санаторію "Хмільник".

ВИСНОВКИ

1. Обґрунтовано, що на сьогоднішній день надзвичайно актуальною проблемою є розробка механізмів державного регулювання реформування системи охорони здоров'я України та системи санаторно-курортного забезпечення громадян держави. Визначено, що в першу чергу доцільно основну увагу приділити створенню в державі Центру медичної реабілітації військовослужбовців, які отримали поранення під час проведення антитерористичної операції на Сході України.

2. Доведено, що рівень кваліфікації персоналу клінічного санаторію "Авангард", широкий спектр реабілітаційних медичних послуг, наявність унікальних радонових джерел свідчать про можливість і доцільність створення на базі даної оздоровниці Центру медичної реабілітації військовослужбовців, які отримали опікові травми під час проведення АТО на Сході України.

3. Актуальність проблеми теоретичного обґрунтування оптимізації механізмів державного регулю-

вання системи санаторно-курортного забезпечення українських військовослужбовців потребує подальшого поглибленого дослідження з метою вироблення конкретних пропозицій щодо медичної реабілітації учасників АТО.

Література:

1. Долот В.Д., Дудка В.В., Ляховченко Л.А. Медичне страхування як важливе джерело фінансування системи охорони здоров'я України (до проблеми державного регулювання здоровоохоронної сфери) // Інвестиції: практика та досвід. — 2012. — № 3. — С. 74—76.

2. Меґедь В.П., Радиш Я.Ф., Куш С.І. Санаторно-курортне лікування — важлива складова системи медичного забезпечення Державної Прикордонної служби України // Лікарська справа — Врачебное дело. — 2009. — № 1—2. — С. 102—108.

3. Орлова Н.М. Регіональна система охорони здоров'я: концептуальні підходи до формування її сучасної політики / Н.М. Орлова. — К., 2010. — 184 с.

4. Радиш Я. Немирівська перлина: тут лікують тіло і душу / Я. Радиш. — К., 2014. — 60 с.

5. Стеценко В.Ю. Обов'язкове медичне страхування в Україні (адміністративно-правові засади запровадження): монографія. — К.: Атіка, 2010. — 320 с.

6. Шапран М.В. Стратегія розвитку курортно-оздоровчої сфери України в системі державного управління // Держава та регіони. — 2011. — № 1. — С. 261 — 265.

References:

1. Dolot, V.D. Dudka, V.V. and Liakhovchenko, L.A. (2012), "Medical insurance as an important source financing of health care Ukraine (the problem state regulation of health care)", Investtsii: praktyka ta dosvid, vol. 3, pp. 74—76.

2. Mehed', V.P. Radysh, Ya.F. and Kusch, S.I. (2009). "Sanatorium-resort treatment - important component of the medical care system of the State Border Guard Service of Ukraine", Likars'ka sprava. Vrachebnoe delo, vol. 1—2, pp. 102—108.

3. Orlova, N.M. (2010), Rehional'na sistema okhorony zdorov'ia: kontseptual'ni pidkhody do formuvannia ii suchasnoi polityky [Regional system of health protection: conceptual approaches to forming of her modern politics], Kyiv, Ukraine.

4. Radysh, Ya. (2014), Nemyrivs'ka perlyna: tut likuiut' tilo i dushu [Nemurivska pearl: here treat a body and soul], Kyiv, Ukraine.

5. Stetsenko, V.Yu. (2010), Obov'iazkove medyc-hne strakhuvannia v Ukraini (administrativno-pravovi zasady zaprovadzhennia) [Compulsory medical insurance in Ukraine (administrative and legal foundations introduction)], Atika, Kyiv, Ukraine.

6. Shapran, M.V. (2011), "Strategy of development of resort-health sphere of Ukraine is in the system of state administration", Derzhava ta rehiony, vol. 1, pp. 261—265.

Стаття надійшла до редакції 17.11.2014 р.